SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1267

av Ann-Sofie Alm (M)

Motverkande av parallella rättsordningar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att införa lagstiftning som kriminaliserar organiserad tillämpning av parallella rättssystem, exempelvis sharialagar, i de fall dessa står i strid med svensk lag, jämställdhet och mänskliga rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att stärka tillsynen över aktörer som verkar för att införa eller tillämpa parallella rättssystem i Sverige på ett sätt som hotar individens rättigheter och den svenska rättsordningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Sverige är en sekulär rättsstat där lagarna stiftas av folkvalda representanter i demokratisk ordning. Den svenska rättsordningen bygger på grundläggande principer om mänskliga rättigheter, jämställdhet mellan kvinnor och män samt alla individers lika värde och frihet. Dessa principer skyddas bland annat genom grundlagen, diskrimineringslagen och andra relevanta rättsakter. Trots detta har det under senare år framkommit uppgifter om att vissa grupper i Sverige tillämpar eller försöker tillämpa parallella rättssystem, framför allt sharialagar, vid sidan av svensk rätt.

Sharia är ett religiöst rättssystem med rötter i en tolkning av islamisk tradition, och dess tillämpning varierar beroende på kontext. Det är dock ett faktum att vissa

tolkningar av sharia innehåller inslag som direkt strider mot svensk lag och mot principer som är centrala för vår demokrati. Det kan röra sig om diskriminering av kvinnor i arvs- och familjerätt, påtvingade äktenskap, inskränkningar av individens självbestämmande, eller i extrema fall uppmaningar till våld och andra repressiva åtgärder. Sådana företeelser hotar inte bara enskilda individers frihet och säkerhet, utan också själva fundamentet för den svenska rättsstaten. I ett demokratiskt samhälle är det inte acceptabelt att religiösa eller kulturella normer tillåts ersätta eller kringgå svensk lag. Alla människor som lever i Sverige har rätt att skyddas av samma lagar och att behandlas lika inför dessa.

Det är redan idag förbjudet att tvinga någon till äktenskap, att utöva våld eller att diskriminera på grund av kön. Men det saknas tydlig lagstiftning som uttryckligen adresserar organiserade försök att tillämpa parallella rättssystem som utmanar eller underminerar svensk rätt. Det behövs därför en översyn av hur rättsstaten kan skyddas mot sådana strukturer. Jag anser att regeringen bör ges i uppdrag att utreda möjligheten att införa lagstiftning som kriminaliserar organiserad tillämpning av rättssystem, exempelvis sharialagar, i de fall där dessa system tillämpas på ett sätt som strider mot svensk lag, jämställdhet och grundläggande mänskliga rättigheter. Denna utredning bör ta hänsyn till religionsfriheten, som är grundlagsfäst, men också väga in skyddet för individens rätt till frihet, rättssäkerhet och likabehandling inför lagen.

Därutöver bör regeringen ge relevanta myndigheter, såsom Polismyndigheten, Diskrimineringsombudsmannen och Myndigheten för stöd till trossamfund, i uppdrag att stärka sin tillsyn över aktörer som verkar för att införa eller tillämpa sådana parallella rättsordningar. Detta inkluderar att förbättra samverkan med civilsamhället och att tillföra verktyg för att förebygga, identifiera och motverka sådan verksamhet.

Det ligger en otäck orättvisa i att alla i Sverige inte har möjlighet att leva under den trygghet som svensk lag innebär, med rättigheter och skyldigheter som ger möjligheter att leva i frihet.

Sverige måste stå upp för sina grundläggande värden om demokrati, jämställdhet och rättsstatens principer. Att tydligt markera att ingen står över den svenska lagen, oavsett religiös eller kulturell tillhörighet, är nödvändigt för att säkerställa ett fritt och rättssäkert samhälle för alla som lever här.

Ann-Sofie Alm (M)